

hónap 5. napjáig folyósítja. Ha a támogatás iránti kérelmet azért utasítják el, mert a kérelmező nem súlyosan fogyatékos, a határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül csak akkor lehet újabb kérelmet előterjeszteni, ha az orvos az állapot rosszabbodást igazolja. A súlyosan fogyatékos állapot fennállását az RSZSZ legalább 5 évenként felülvizsgálja.

töltött, erősen látáscsökkenést vagy vak személy részére vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani. A tovább folyósított vakok személyi járadékának összege 2014-ben 16.550 Ft. A járadékot 2014-től - a fogyatékosági támogatáshoz hasonlóan - a nyugellátásokkal azonos mértékben évente emelik.

Vakok személyi járadéka:

Stefán Sándor

2001. június 30-ig a 18. életévét be-

Mert elkezdni soha sem késő

Számítógépes beszélő rendszerek: JAWS for Windows

A mostani számban a JAWS for Windows képernyőolvasó programról olvashat. Nem célok a teljes körű tájékoztatás, csupán a legfontosabb tudnivalókra kívánom felhívni a figyelmet. Az Informatika a Látássérültekért Alapítvány honlapján (www.infoalap.hu) mindenről részletes tájékoztatás található, és az alapítvány munkatársai biztosan készséggel segítenek. Bízom benne, hogy kedvet csinállok azoknak az olvasóknak a számítástechnika elsajátításához, akik még nem szánták rá magukat arra, hogy ismereteket szerezzenek.

A képernyőolvasó szoftverek nélkül

elképzелhetetlen a számítógép használata egy vak ember számára. Magyarországon a legelterjedtebb képernyőolvasó szoftver a JAWS for Windows. A JAWS a Job Access With Speech (kb. beszéddel támogatott munka) szavak rövidítése. A program a számítógép hangszóróján keresztül felolvassa a leütött billentyűket és a képernyőn látható üzeneteket. A program együttműködik a Windows operációs rendszerrel, használatához tehát nem szükséges speciális számítógép, sem más különleges eszköz. Segítségével a vak emberek is írhatnak leveleket, dokumentumokat, táblázatokat, használhatják az

internetet.

A felolvasás történhet szavanként, bekezdésenként, oldalanként vagy folyamatosan, megállás nélkül, és a beszédtempó is szabályozható. A JAWS for Windows a vak emberek számára a számítógépen történő munkavégzés nélkülözhetetlen kelléke. Magyarországon az Informatika a Látássérültekért Alapítvány a képernyőolvasó egyedüli forgalmazója. A közelmúltban jelent meg az 14.0 verzió, a honosítást az alapítvány munkatársai végzik.

A JAWS segítségével szórakozáshoz, tanuláshoz, munkához használhatjuk számítógépünket, ami manapság - véleményem szerint - nélkülözhetetlen bárki életében, a vak és gyengénlátók esetében az állítás fokozottan igaz.

A telepítéshez mindenképpen szükséges:

- legalább 350 Mb lemezterület,
- grafikus kártya legalább 800 x 600 felbontással, 16 bites színkezeléssel (ajánlott az 1024 x 768 felbontás és a 32 bites színkezelés),
- hangkártya.

Néhány fontos jellemző:

- telepítéskor a folyamat előrehaladását jelző hangjelzés, illetve beszédtagmogatás segíti a felhasználót,
- több nyelven való szövegfelolvasás esetén megadhatók a telepíteni kívánt nyelvi modulok,
- megadható, hogy a JAWS elinduljon-e a Windows indulásakor vagy sem,
- Windows 7 és Office 2007, 2010 tá-

mogatás,

- legfrissebb web-böngészők támogatása,
- beállítható a beszédtempó, hangkarakterek, írásjelek felolvasásának módja,
- megadható az oktatói üzenetek felolvasásának módja, illetve a használt billentyűzetkiosztás,
- választható, hogy a JAWS felolvasa-e a menük, illetve a párbeszédpanelek vezérlőelemeinek elérésére szolgáló billentyűparancsokat,
- beállítható, hogy a JAWS program saját ablakban nyíljon meg, vagy csupán a rendszertálcán, ikonként legyen látható,
- a JAWS négyféle hangbeállítást használ: PC-kurzor hangja, JAWS-kurzor hangja, billentyűzet hangja, oktató és üzenetek hangja,
- tizenhat hangkarakter választható, amely tulajdonképpen két férfi és két női hang különböző felolvasási módjainak kombinációjából tevődik össze. Beállítható emellett, hogy egy szöveg folyamatos felolvasásakor az általánosan használttól eltérő hang használatával olvassa fel a JAWS a szöveget, így színesebbé válik például az irodalmi művek felolvasatása,
- a JAWS használatakor négyféle kurzor áll rendelkezésünkre: PC-kurzor, JAWS-kurzor, virtuális PC-kurzor, láthatatlan kurzor,
- ábrafeliratozó: a JAWS képes szövegeket társítani az ábrákhoz,
- átfutó olvasás: minden bekezdés első sorának vagy első mondatának felolvasása,

- konfigurációkezelés, mely a JAWS program számos beállítási lehetőségét rendszerezi könnyen kezelhető és jól áttekinthető csoportokba, s lehetőséget ad a beállítások testre szabására.

- szkriptkezelés, mely a haladó JAWS felhasználók számára lehetővé teszi szkriptek (kis számítógépes programok) írását. A szkriptek segítségével a JAWS által nem támogatott alkalmazások is használhatóvá tehetők látássérült felhasználók számára,

- szótárkezelés, mely a beszédszintetizátor által helytelenül kiejtett szavak-

hoz teszi lehetővé helyes kiejtés megadását,

- többféle segítség a szoftver használatához: képernyőérzékeny súgó, billentyűzetsúgó. Az utóbb említett funkció lehetőséget ad arra, hogy a JAWS-t minél gyorsabban, úgynevezett gyorsbillentyűkkel használhassuk. Ezeket az ember automatikusan megjegyezheti akkor, ha be van kapcsolva a billentyűzet súgója.

www.infoalap.hu

Kovács Judit

Zsebünkben a világ!

Az emberek ősi igénye, hogy a tőlük fizikailag távol levő ismerőseikkel, barátaikkal, családtagjaikkal beszélgethessenek. A valós idejű távolsági kommunikációhoz kezdetben erős hangokat, vagy messziről látható jelzéseket, például füstjeleket használtak. A tudomány és technika fejlődésével, rádiófrekvencia használatával, Morse jelekkel, távíró berendezéseken keresztül üzenhettek egymásnak. Majd Bell felfedezte a távbeszélőt, a mai vezetékes telefon őseit. A vezeték nélküli kommunikációt az amatőrök által is használható rádiótechnika fejlődése tette lehetővé. Néhány évtizeddel ezelőtt a Szövetségben is működött rádiós klub. A vezetékes telefon mellett a rádiótelefon is követelte saját helyét a távbeszélő eszközök között. 1982-ben üzemelték be az első hordozható, polgári célt szolgáló mobiltelefont az USA-ban. Az akkori készülékek aktatáska méretűek voltak és súlyos akkumulátor tartozott hozzájuk. 1990. október 15-én Bod Péter Ákos, akkori ipari és kereskedelmi miniszter felvette a telefont, tárcsázott, és végrehajtotta az első mobiltelefonhívást hazánkban. Az Egyesült Államok alelnökét hívta fel a Magyar Távközlési Vállalat (Matáv) és a US West közös erőfeszítéseivel létrehozott szolgáltatás segítségével. Az internet színre lépésével és elterjedésével, az adatközlési sebesség ugrásszerű növekedésével eltörpülni látszanak a földrészek közötti távolságok. Az úgynevezett VOIP telefonok segítségével ma már videó telefonálhatunk is, ha úgy tetszik akár Ausztráliába, minimális költségért, vagy ingyen. És nem is kell hozzá egy asztali számítógép, elég, ha egy megfe-

gáló mobiltelefont az USA-ban. Az akkori készülékek aktatáska méretűek voltak és súlyos akkumulátor tartozott hozzájuk. 1990. október 15-én Bod Péter Ákos, akkori ipari és kereskedelmi miniszter felvette a telefont, tárcsázott, és végrehajtotta az első mobiltelefonhívást hazánkban. Az Egyesült Államok alelnökét hívta fel a Magyar Távközlési Vállalat (Matáv) és a US West közös erőfeszítéseivel létrehozott szolgáltatás segítségével. Az internet színre lépésével és elterjedésével, az adatközlési sebesség ugrásszerű növekedésével eltörpülni látszanak a földrészek közötti távolságok. Az úgynevezett VOIP telefonok segítségével ma már videó telefonálhatunk is, ha úgy tetszik akár Ausztráliába, minimális költségért, vagy ingyen. És nem is kell hozzá egy asztali számítógép, elég, ha egy megfe-

lelő okostelefon van a birtokunkban.

De milyen legyen az az okostelefon? Erre a kérdésre lehet röviden és nagyon hosszan válaszolni. Nekünk, látássérülteknek alapvetően fontos, hogy képesek legyünk használni a fizikai gombokból igen keveset tartalmazó érintőképernyős mobilokat. A piacon jelenleg két olyan operációs rendszer található, amelyek alkalmassá teszik a forgalomban levő érintőképernyős készülékek használatát vak és gyengénlátó emberek számára: a szabadon fejleszthető Android, (a Google terméke) és az iOS, (az Apple cég rendszere).

A cikk címével azonos névvel új ro-

vatot indítunk a Vakok Világa című folyóiratban, ahol az Android és az iOS készülékekről és a rajtuk futtatható, a látássérültek mindennapjait segítő speciális alkalmazásokról írunk ismertetőket.

Személyes meggyőződésem, hogy az egyre olcsóbb, a zsebünkben is elférő, a világhálóhoz is csatlakozni képes, már nem pusztán telefonálásra alkalmas eszközök komoly szerepet fognak betölteni az egyenlő esélyű hozzáférés, az élet sok területén történő biztosításában.

Angyal Gábor

Olvasó sarok

Pákolicz Mihály költő lírához és irodalomhoz való viszonyát, illetve két versét ismerheti meg az olvasó. Bemutatkozó sorai arról árulkodnak, hogy az irodalom eszköztárát nemes célokra használja. A költeményekből lélekben táplálkozhat az, aki időt szentel arra, hogy elmerül a verssorokban.

A szerkesztő

Lírám meditatív, gondolkodó és gondolkodásra, elmélyült elmélkedésre, befelé fordulásra, önvizsgálatra készítő. A mindennapjainkat elárasztó erőszak, az elembertelenedés, a szegénység és megalázottság tényei és árnyai ellen a kétségeket, félelmeket legyőző hittel igyekszem kiáltani a hitevesztett világnak, az elbátortalanodott embernek, hogy van kiút, akarni kell. A lélek rezdüléseivel, a líra testet-lelket melengető eszköztárával próbálok segíteni, akin csak lehet. Kérek és figyelmeztetek:

"Mentsétek meg lelkeiteket! Ne engedjétek, hogy a büntetlen bűn pusztítsa el mindazt, amit az ember valaha is teremtett! Őrizzétek meg hiteteket, a lélek nemességét, a szeretetet, a szabadságot, és a magot (a családot, a gyermeket és az anyát), mindazt, ami emberré tesz, ami emberi ezen a világon, Mindent, ami felemel és boldogít, mert ez létünk alapeleme: embernek születünk."